

УДК 351:342.71

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-1-6>**Мартьянова Руслана Анатоліївна**

приватна практика, юрист з міграційного права

м. Хмельницький, Україна

ORCID: 0000-0002-6856-1109

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРИЙМАЮЧОЇ СТОРОНИ ЩОДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню міграційних процесів, пов'язаних із в'їздом на територію України іноземних громадян, які мають намір здобувати освіту в закладах вищої освіти України. Доведено, що регулювання легальної міграції щодо залучення іноземних студентів здійснюється під впливом глобальних міграційних процесів та взятих міжнародних зобов'язань щодо розвитку всеохоплюючого діалогу у сфері міграції, в тому числі легальної міграції та нелегальної міграції.

Встановлено, що під час здійснення перетину державного кордону України іноземні громадяни мають підтвердити мету в'їзду в Україну на підставі запрошення закладу вищої освіти України, що підтверджується документами. Також зобов'язані пройти усну співбесіду, де чітко та аргументовано пояснити мету свого в'їзду в Україну. Автором запропоновано орієнтовний перелік питань, які можуть бути поставлені в ході співбесіди, відповідь на які буде слугувати підтвердженням мети в'їзду в Україну на підставі запрошення закладу вищої освіти.

В ході дослідження з'ясовано, що з моменту в'їзду в Україну іноземця на підставі запрошення закладу вищої освіти, заклад вищої освіти, а згодом відповідальна особа по роботі з іноземними студентами, є «приймаючою стороною», на яку покладається низка обов'язків, недодержання яких буде підставою для накладання органами міграційної служби адміністративного стягнення у вигляді штрафу на підставі ст. 205 КУпАП.

Здійснено поглиблений аналіз норм міграційного законодавства, які набрали чинності у 2023 р., та визначають обов'язки та права приймаючої сторони. На підставі зробленого аналізу автором розроблено «Пам'ятку для відповідальних осіб щодо перебування іноземних студентів в Україні», що буде сприяти налагодженій взаємодії між органами ДМС та ЗВО, а також уникненню підстав щодо несвоєчасного документування іноземців дозвільними документами і одночасно забезпечить контроль за перебуванням іноземців на території України, що впливає на розв'язання проблем нелегальної міграції. Також надано методичні рекомендації.

Ключові слова: взаємодія, міграційна служба, заклад вищої освіти, іноземні студенти, протидія нелегальній міграції.

Martianova R. A. PECULIARITIES OF ADMINISTRATIVE LIABILITY FOR FAILURE TO FULFILL THE OBLIGATIONS OF THE HOST PARTY REGARDING THE EDUCATION OF FOREIGN STUDENTS IN UKRAINE

The article is devoted to the study of migration processes associated with the entry into the territory of Ukraine of foreign citizens who intend to receive education in higher educational institutions of Ukraine. It is proved that the regulation of legal migration to attract foreign students is carried out under the influence of global migration processes and international obligations to develop a comprehensive dialogue in the field of migration, including legal migration and illegal migration.

It is established that when crossing the state border of Ukraine, foreign citizens must confirm the purpose of entry into Ukraine on the basis of an invitation from a higher educational institution of Ukraine, which is confirmed by documents. They are also required to undergo an oral interview, where they clearly and reasonably explain the purpose of their entry into Ukraine. The author proposed an approximate list of questions that can be asked during

the interview, the answer to which will serve as confirmation of the purpose of entry into Ukraine on the basis of the invitation of the Ministry of Foreign Affairs.

In the course of the study, it was found that from the moment of entry into Ukraine of a foreigner on the basis of an invitation from the Higher Education Institution, the Higher Education Institution, and subsequently the responsible person for working with foreign students, is the "host party," which is entrusted with a number of duties, the non-observance of which will be the basis for bringing to administrative responsibility by the bodies of the State Migration Service of Ukraine on the basis of Article 205 of the Code of Administrative Offenses.

An in-depth analysis of the norms of migration legislation, which entered into force in 2023, and determine the duties and rights of the host party. On the basis of the analysis, the author has developed a "Memo for responsible persons regarding the stay of foreign students in Ukraine," which will facilitate the established interaction between the SMS and ZVO, as well as avoid the grounds for untimely documentation of foreigners with permits and at the same time ensure control over the stay of foreigners in Ukraine, which affects the solution of problems of illegal migration. Also provided guidelines.

Key words: *interaction, migration service, higher education institution, foreign students, counteraction to illegal migration.*

Вступ. Безумовно, в умовах воєнного стану, що зумовлений широкомасштабним вторгненням росії на територію України, та міграційних процесів, які набрали обертів в Україні, головним завданням залишається безпека держави та попередження розвитку потенційних загроз у сфері міграції та нелегальній міграції. Особливу увагу необхідно приділяти дослідженням суб'єктів у сфері протидії нелегальній міграції, які відповідно до свої повноважень забезпечують прибуття на територію України іноземних громадян на підставі офіційного дозволу на в'їзд в Україну. В тому числі зобов'язані вжити заходів щодо оформлення дозвільних документів на проживання чи перебування осіб, яких запросили чи приймають в Україні.

В контексті цього дослідження актуальним питанням залишається забезпечення виконання міграційного законодавства установами та організаціями, які запросили в Україну іноземних громадян з метою навчання в закладах освіти України.

Матеріали та методи. Особливостям навчання іноземних студентів у закладах вищої освіти України то освітній міграції присвячено праці М.О. Дудченко та ін. [4], О.С. Гринькевич [2], А.А. Олешко, О.В. Ровнягін та ін. Особливостям адміністративної відповідальності в умовах сьогодення присвячено праці О.В. Гулак та ін. [3], В.В. Чумак, В.О. Іванцов [17] та ін.

Однак у зв'язку із зміною законодавства, спрямованого на посилення відповідальності за порушення порядку умов в'їзду/виїзду,

перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, виникає необхідність здійснити дослідження особливостей відповідальності установ та організацій за невиконання обов'язків приймаючої сторони під час надання освітніх послуг іноземним студентам.

Мета статті полягає у визначенні особливостей адміністративної відповідальності за порушення міграційного законодавства приймаючою стороною щодо порядку в'їзду, виїзду та перебування на території України іноземних громадян, які прибули в Україну з метою навчання в Україні, та розробці методичних рекомендацій для відповідальних осіб по роботі з іноземними студентами, з урахуванням внесених змін до законодавства.

Результати. З огляду на процеси глобалізації та цілеспрямовані дії держав Європейського Союзу щодо врегулювання міграційних процесів, вжиття жорстких заходів щодо порушень міграційного законодавства, в тому числі, встановлення обмежень в'їзду на свою територію, перед Україною постає питання удосконалення механізмів державного управління у сфері протидії нелегальній міграції.

На думку автора, одним із напрямів реалізації такого механізму є регулювання легальної міграції, що передбачає упорядкування умов та підстав для тимчасового та постійного місця проживання на території України іноземців та осіб без громадянства, зокрема, здійснення контролю за отриманням дозволу на імміграцію в Україну, в'їзд та перебування на території України на підставі запрошення

на навчання в закладі вищої освіти України, працевлаштування, та ін.

Слід зазначити, що великим поштовхом у необхідності визначення стратегічних цілей державної міграційної політики стали поглибленні відносин з Європейським Союзом у міграційно-візовій сфері, започатковані безвізовим діалогом між Україною та ЄС, 09 жовтня 2008 р. у м. Брюссель, та схваленим Планом дій для України щодо лібералізації візового режиму з Європейським Союзом у ході чергового Чотирнадцятого саміту Україна-ЄС, 22 листопада 2010 року [6, с. 187].

На виконання 1 етапу Плану 30 травня 2011 р. Указом Президента України N 622/2011 було схвалено Концепцію Державної міграційної політики, де до основних механізмів реалізації державної міграційної політики щодо тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства було віднесено створення сприятливих умов для тимчасового в'їзду в Україну іноземців та осіб без громадянства з метою навчання та забезпечення здійснення контролю за в'їздом в Україну мігрантів з метою навчання [6, с. 187].

На виконання 2 етапу Плану 29 квітня 2015 року спільним наказом МВС України, МЗС України, Мінсоцполітики України, МОН України, СЗР України, СБ України № 494/132/467/497/141/281 було затверджено Методику аналізу ризиків з метою протидії нелегальній міграції, яка передбачає обмін статистичною та аналітичною інформацією між суб'єктами, зокрема, Державною міграційною службою України (ДМС) та Міністерством освіти і науки України (МОН) щодо чисельності та громадянства іноземців та осіб без громадянства, які навчаються у вищих навчальних закладах [6, с. 188].

Стратегію державної міграційної політики України на період до 2025 року, схваленою розпорядженням КМУ від 12 липня 2017 р. № 482-р, у сфері легальної міграції в Україну (ціль 4) передбачено гнучкість форм в'їзду та проживання мігрантів, які прибувають в Україну для навчання, та створення умов, за яких іноземні студенти після закінчення навчання зможуть продовжити період проживання в Україні.

Одним із суб'єктів державного управління у сфері протидії нелегальній міграції є Державна міграційна служба України (ДМС), яка відповідно до покладених на неї завдань здійснює заходи щодо запобігання та протидії нелегальній міграції, забезпечує державний контроль за дотриманням міграційного законодавства на території України, що закріплено у Положенні про Державну міграційну службу України №360 від 20.06. 2014 р. [1, с. 99].

До завдань ДМС належить здійснення оформлення і видача документів для тимчасового або постійного проживання в Україні, а також виїзду за її межі. Проте підстави щодо отримання іноземцями та ОБГ дозвільних документів на тимчасове та постійне перебування на території України, тісно пов'язані з іншими владними суб'єктами щодо надають документи для здійснення офіційного дозволу на в'їзд та перебування (мета в'їзду в Україну).

До суб'єктів запобігання нелегальній міграції автором віднесено Міністерство освіти і науки України (МОН), до повноважень якого віднесено порядок набору іноземців та осіб без громадянства для навчання в Україні, здійснює контроль за його дотриманням закладами вищої освіти, незалежно від їх підпорядкування і форми власності, організовує ведення обліку таких осіб [1, с. 99].

Організація набору іноземців на навчання в Україні здійснюють заклади вищої освіти (далі – ЗВО). Вказані питання регулюється Порядком організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства [9]. Одночасно визначено, що з метою залучення іноземців до навчання в Україні, ЗВО можуть укладати договори з суб'єктами господарювання (резидентами та нерезидентами).

Слід зазначити, що з 17.04.2017 року відповідно до Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію, ДМС не здійснює оформлення та видачу запрошень іноземцям та особам без громадянства на отримання візи для в'їзду в Україну. Тобто іноземні громадяни здійснюють в'їзд на територію України на підставі візи,

виданої на запрошення навчального закладу, де має намір навчатися іноземець [6, с. 188].

Таким чином, іноземні громадяни, які мають намір навчатися в Україні, з метою ознайомлення з навчальним процесом в Україні користуються декількома шляхами, один із яких – це Українського державного центру міжнародної освіти (УДЦМО), інший – послуги компаній-агентів, які надають посередницькі послуги з набору іноземців до навчальних закладів України. Перелік агентів, фірм посередників (ТОВ, ПП, ФОП), які надають посередницькі послуги щодо навчання іноземців в Україні набагато більший, ніж той, не усі зареєстровані на офіційному сайті УДЦМО [6, с. 189].

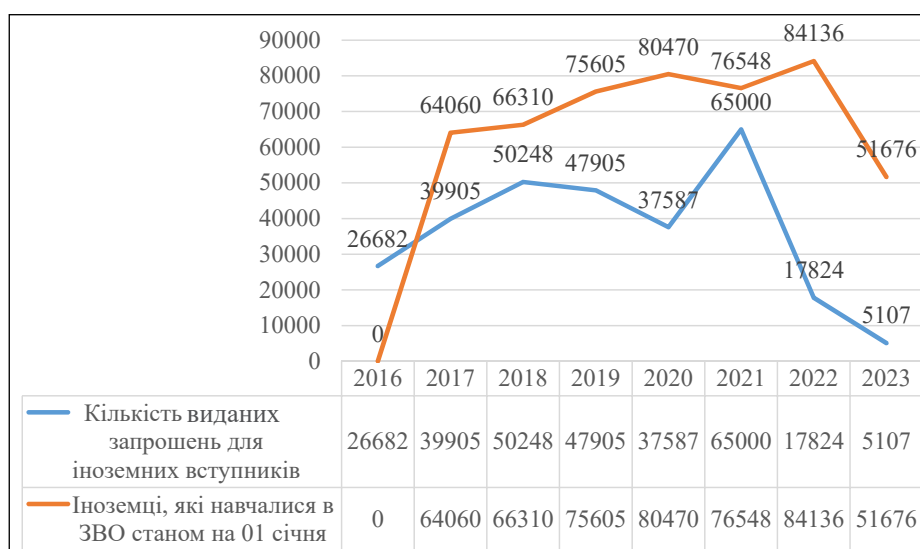
У Річному звіті НАЗЯВО за 2019 р. надається інформація про раптове збільшення кількості запрошень іноземним громадянам, які не трансформуються в суттєве збільшення числа іноземних студентів. Більше того, ця невідповідність подекуди має протиправний характер щодо задекларованої іноземцем мети перебування (отримання освіти). Також у 2019 р. понад 52% пакистанців «отримала запрошення особисто», більшість з яких потрапили в нашу державу за освітніми візами, тимчасово легалізувалася, потім перейшла на нелегальне становище чи реалізувала

свій намір щодо незаконного потрапляння в країни ЄС» [15, с. 224].

Здійснюючи аналіз статистичних даних щодо кількості виданих запрошень іноземним вступникам та кількості іноземців, які здобувають освіту в Україні в період з 2016 по 2023 р. [5; 7; 18], дає підстави зробити висновок, що вказана ситуація і надалі може мати місце, що узагальнено автором та відображено на рис. 1.

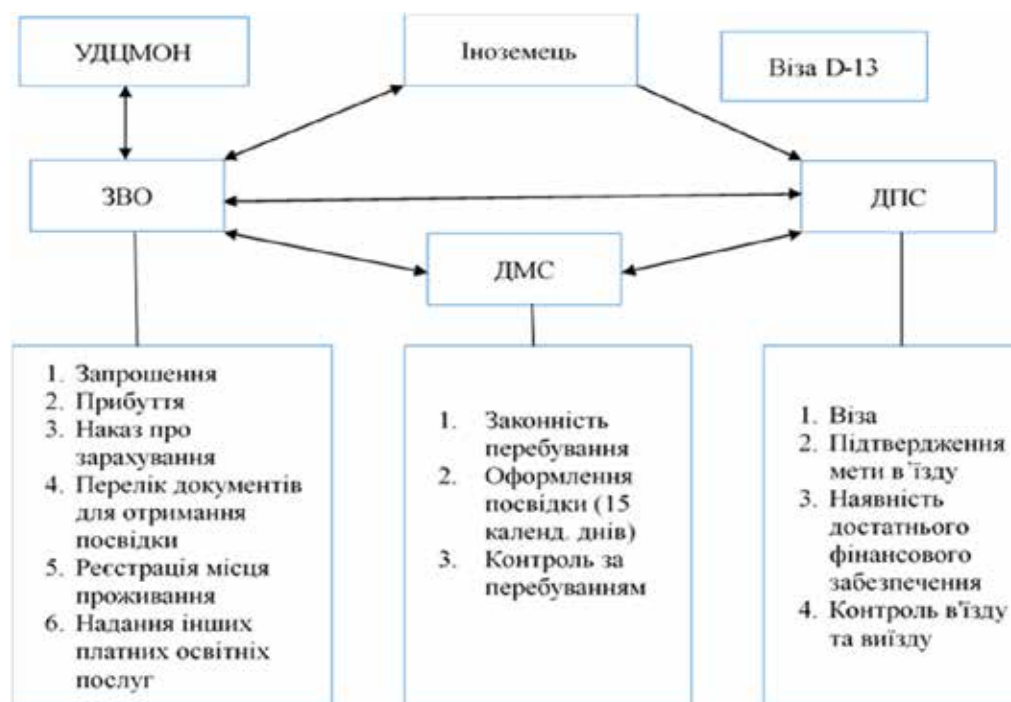
Згідно зі статистичними даними УДЦМО, більшість іноземців, які приїжджають в Україну з метою навчання, станом на 2023 р. 51676 осіб: Індія (14535), Китай (5455), Марокко (5374), Нігерія (3468), Азербайджан (3224), Туркменістан (2339), Туреччина (2133), Єгипет (1252), Ізраїль (1242), Грузія (1216) [5].

Таким чином, можна зробити висновок, що більшість здобувачів вищої освіти використовують в'їзд в Україну з країн з візовим порядком в'їзду. Необхідно вказати, що механізм, який визначає особливості набору, прибуття та перебування іноземних громадян на території України, які використовують мету в'їзду в Україну – навчання, було презентовано автором 09.10.2020 р. (рис. 2) в Донецькому державному університеті управління під час доповіді на тему «Нелегальна міграція через

Рис. 1. Співвідношення кількості зареєстрованих запрошень для іноземних вступників та кількості іноземних студентів в Україні

Джерело: узагальнено автором [5; 7; 18]

Рис. 2. Механізм взаємодії відповідальних осіб щодо перебування іноземних студентів в Україні

Джерело: розроблено автором [6, с. 190; 14; 16, с. 113]

навчання – сучасні виклики для системи державного управління» на Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку» [6; 14; 16, с. 113].

Таким чином, передусім іноземний громадянин, який виявив бажання здобувати освіту в закладі вищої освіти України, має здійснити в'їзд в Україну з метою навчання та задекларувати вказану мету при перетині державного кордону України.

Варто наголосити та тому, що на підставі ст. 9 Закону України «Про прикордонний контроль» від 05.11.2009 р. уповноваженими службовими особами підрозділів охорони державного кордону при перетині державного кордону здійснюється перевірка документів, які підтверджують мету в'їзду в Україну іноземним громадянином, встановлюється місце відправлення та призначення, мета та умови запланованого перебування з проведенням у разі необхідності перевірки відповідних підтверджуючих документів і співбесіди [13].

Крім того, на підставі Порядку проведення підрозділами органів охорони державного

кордону Державної прикордонної служби України процедури здійснення контролю другої лінії іноземців та осіб без громадянства під час в'їзду в Україну [11], здійснюється співбесіда з іноземним громадянином, який, крім наявних у нього документів, має чітко та аргументовано пояснити мету свого в'їзду в Україну. Також варто врахувати, що на державному кордоні відбувається відеофіксація такої співбесіди.

Можна припустити, що такими питаннями можуть бути:

1. *Мета в'їзду в Україну?* Мається на увазі, що іноземець повинен чітко вказати та пояснити, що він здійснює в'їзд в Україну з метою навчання, що підтверджується письмовим запрошенням вищого навчального закладу (оригінал), візою типу D-13 (внесеною до паспортного документа).

2. *Місце навчання?* Тут варто вказати повну адресу навчального закладу (місто, вулиця та маршрут проїзду до вказаної адреси).

3. *Термін навчання?* Іноземець має розуміти, він буде вивчати українську мову на підготовчих курсах чи здобувати освіту на певному рівні освіти.

4. *Приймаюча сторона?* Іноземцю варто бути обізнаним щодо ПІБ керівника ЗВО та відповідальної особи по роботі з іноземними студентами.

5. *Заплановане місце проживання в Україні?* Тут варто вказати повну адресу гуртожитку ЗВО чи іншого запланованого місця проживання (повна адреса).

Також іноземний студент повинен пояснити, яким чином здійснюється його комунікація із ЗВО та відповідальною особою по роботі з іноземними студентами, в тому числі відповісти на питання, чи запланована зустріч?

Слід наголосити на тому, що 20.08.2023 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції» №3196-IX від 29.06.2023 р., на підставі якого в новій редакції викладено ст. 205 КУпАП [12].

Отже, виходячи зі змісту ст. 205 «Невиконання обов'язків приймаючої сторони», до адміністративних порушень закладів вищої освіти слід віднести: невжиття заходів для своєчасного подання іноземцями або ОБГ заяв для оформлення документів на право проживання, яких запросили в Україну чи приймають в Україні; невжиття заходів для своєчасного подання іноземцями або ОБГ заяв для оформлення документів на право перебування, яких запросили в Україну чи приймають в Україні; неповідомлення у встановлений законом строк про припинення підстав для тимчасового проживання, яких запросили в Україну чи приймають в Україні; неповідомлення у встановлений законом строк про припинення підстав для тимчасового перебування в Україні іноземців та ОБГ, яких запросили в Україну чи приймають в Україні.

Таким чином, з моменту в'їзду в Україну іноземним громадянином на підставі запрошення ЗВО, ЗВО, а згодом відповідальна особа по роботі з іноземними студентами, є «приймаючою стороною», яка несе адміністративну відповідальність у вигляді штрафу в розмірі від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

(ч. 1 ст. 205 КУпАП) або від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 2. ст. 205 КУпАП).

Разом з тим, вказані адміністративні проступки, за порушення яких може настати адміністративна відповідальність ЗВО, регулюються різними нормативно-правовими актами. Тому, на думку автора, з метою їх систематизації необхідно розглянути основні обов'язків приймаючої сторони.

Відповідно до п. 17 п. 33 Порядку оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання (далі – Порядок № 322), відповідальна особа по роботі з іноземними студентами зобов'язана не пізніше як за 15 робочих днів (21 календарний день) до закінчення дозволеного строку перебування подати заяву щодо отримання посвідки на тимчасове проживання в Україні [10].

Крім того, відповідно до п. 69 Порядку № 322 ЗВО протягом трьох робочих днів зобов'язаний письмово проінформувати орган ДМС України у разі втрати/обміну паспортного документа іноземного студента, а також втрати/викрадення посвідки на тимчасове проживання в Україну, що передбачено [10].

Варто зауважити, що відповідно п. 5 Порядку декларування та реєстрації місця проживання (перебування) [8], ЗВО зобов'язаний протягом 30 календарних днів зареєструвати місце проживання іноземного студента.

У разі якщо іноземець (студент) без поважних причин припинив навчання або зник з місця проживання, ЗВО протягом 10 днів інформує орган ДМС на підставі п. 20 Порядку організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства [9].

Отже, з метою недопущення порушень в міграційній сфері та підстав для притягнення до адміністративної відповідальності відповідальних осіб ЗВО по роботі з іноземцями, автором розроблену пам'ятку, в якій узагальнено норми законодавства станом на 30.01.2024 р. [6, с. 189; 8; 9; 11; 12], де визначено процедурні дії, термін, та нор-

мативно-правовий акт, що визначає термін і порядок, що систематизовано та відображено на рис. 3.

Зважаючи на викладене, з метою забезпечення прав іноземців-студентів на освіту, необхідно внести зміни до законодавства, зокрема щодо: продовження строку тимчасового перебування в Україні іноземним громадянам, які планують продовжити навчання у ЗВО України, зокрема якщо період навчання розпочнеться з 01 вересня.

Варто зауважити, що з 24.02.2022 р., в день початку широкомасштабного вторгнення росії в Україну, навчальними закладами було організовано заходи щодо залишення території України іноземними студентами.

Більшість іноземних студентів залишилися в країнах ЄС, бо насамперед так було безпечно, з іншої сторони, була така можливість. Навчальний рік 2022/2023 р. дозволив набір іноземних студентів, проте, можна припустити, що іноземні громадяни з держав мігра-

ПАМ'ЯТКА для відповідальних осіб по роботі з іноземними студентами			
№ з/п	Процедурні дії	Термін	Нормативно-правовий акт
1	Документи для оформлення посвідки подаються до органу ДМС: паспортний документ (+переклад); страховка на весь термін дії посвідки; РНОКПП	За 15 робочих днів, до закінчення дозволеного строку перебування	п. 17 Постанови КМУ від 25.04.2018 р. № 322
	До документів долучається: - наказ ЗВО про зарахування та про встановлення періодів навчання для іноземних студентів; - зобов'язання ЗВО повідомити ДМС про відрахування іноземця		п.п. 10 п.33 Постанови КМУ 25.04.2018 р. № 322
2	До закінчення строку дії посвідки лишилися менш як 15 робочих днів, продовжуємо строк тимчасового проживання іноземця (у разі наявності наказу про зарахування)	не пізніше ніж за три робочих дні	п. 19 Постанови КМУ 25.04.2018 р. № 322; п.5 Постанови КМУ від 15.02.2012 р. № 150
	У разі порушення іноземцем встановленого строку перебування на території України, але необхідно продовжити строк перебування (у разі наявності підстав)	через адміністративне стягнення ч. 2 ст. 203, ст. 205 КУпАП	п. 5 Постанови КМУ від 15.02.2012 р. № 150
3	У разі втрати або обміну паспортного документа, а так само втрати чи викрадення посвідки інформуємо орган ДМС	протягом трьох робочих днів письмово	п. 69 Постанови КМУ від 25.04.2018 р. № 322
4	Реєструємо (декларуємо) місце проживання іноземця	протягом 30 календарних днів	п. 5 Порядку Постанови КМУ від 07.02.2022 р. № 265
5	Іноземець (студент) без поважних причин припинив навчання або зник з місця проживання, ЗВО інформує орган ДМС	протягом 10 днів	п. 20 Наказу МОН від 01.11.2013 р. № 1541
6	Після закінчення строку дії посвідки знімаємо з реєстрації місце проживання іноземця (студента)	в семиденний строк	п. 67 Постанови КМУ від 25.04.2018 р. № 322
7	Прийнято рішення про скасування посвідки, здаємо посвідку	в семиденний строк з дня отримання копії такого рішення	п. 68 Постанови КМУ від 25.04.2018 р. № 322

Рис. 3. Пам'ятка для відповідальних осіб по роботі з іноземними студентами

Джерело: розроблено автором

ційного ризику, можуть використати навчання в Україні як можливість в законний спосіб потрапити на територію країн ЄС. Оскільки у разі бойових дій на території України, країни ЄС будуть вимушені прийняти іноземних студентів України, тобто є ймовірність, що їм не відмовлять у в'їзді на територію країн ЄС, з якими межує Україна.

Висновки. Підсумовуючи, слід зробити висновок, що іноземні громадяни, які мають на меті здобувати освіту в Україні, здійснюють в'їзд в Україну на підставі виданого закладом вищої освіти запрошення. Заклади вищої освіти, як приймаюча сторона, несуть адміністративну відповідальність за недодержання порядку в'їзду, виїзду та перебування на території України іноземних студентів.

Підставою для накладання адміністративного стягнення органами міграційної служби на підставі ст.205 КУпАП можуть бути такі проступки, як несвоєчасне оформлення посвідки на тимчасове проживання, продовження строку перебування, реєстрації місця проживання іноземним студентам, а також відсутності своєчасного повідомлення щодо

відрахування іноземних студентів, втрати паспортних та дозвільних документів та ін. Проте для винесення правомірної постанови про накладання адміністративного стягнення органами міграційної служби за вище перелічені проступки має бути доведений умисел приймаючої сторони.

Автором систематизовано законодавство щодо обов'язків приймаючої сторони (ЗВО), що відображено у розробленій Пам'ятці для відповідальних осіб по роботі з іноземними студентами, спрямовані на попередження та припинення правопорушень у сфері міграції та протидії нелегальній міграції, з метою уникнення потрапляння в Україну іноземців та осіб без громадянства, які можуть використовувати в'їзд в Україну, як транзит для подальшого спрямування до країн ЄС.

Перспективою подальших досліджень даної проблематики є визначення поняття «умислу» в діях іноземців та осіб без громадянства щодо порушень міграційного законодавства в умовах воєнного стану та зупинення надання адміністративних послуг органами міграційної служби.

Література

1. Martianova R. Subjects and objects of the state management of migration processes in the field of combating illegal migration. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. Vol. 33, № 5. P. 96–103. <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.3.16>
2. Гринькевич О.С. Освітня міграція в Україні та світі: інституційне середовище та напрями державного регулювання. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2013. Вип. 3. С. 254–264.
3. Гулак О.В., Висоцький В.М., Слободянюк Р.Л. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності в Україні іноземців та осіб без громадянства. *Міжнародний науковий журнал «Інтерна-ука»*. 2023. № 1. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-1-8545>
4. Дудченко М.О. Особливості навчання іноземних студентів у вищих навчальних закладах України. М.О. Дудченко, А.Ф. Артеменко, Л.Ю. Левченко, К.В. Васильєва, В.Б. Свиридчук. *Світ медицини та біології*. 2013. № 3(39). С. 158–160.
5. Іноземні студенти в Україні. Український державний центр міжнародної освіти. Міністерства освіти і науки України. 30.01.2023. URL: <https://studyinukraine.gov.ua/uk/statistika/>
6. Мартянова Р.А. Нелегальна міграція через навчання – сучасні виклики для системи державного управління. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали IV між-нар. наук.-практ. конф. м. Маріуполь, 09 жовт. 2020 р. ДонДУУ. Маріуполь, 2020. С. 187–191. URL: http://rp.dsum.edu.ua/bitstream/123456789/1901/1/187-191.pdf*
7. МОН зареєструвало рекордну кількість запрошень для іноземних вступників. *Міністерство освіти і науки України*. 08.02.2022 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/v-ukrayini-zareyestrovano-rekordnu-kilkist-zaprosHEN-dlya-inozemnih-vstupnikiv>
8. Порядок декларування та реєстрації місця проживання (перебування): Постанова Кабінету Міні-стрів України від 07.02.2022 р. № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text>
9. Порядок організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.11.2013 р. № 1541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2004-13#n21>

10. Порядок оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 322. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-2018-%D0%BF#Text>

11. Порядок проведення підрозділами органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України процедури здійснення контролю другої лінії іноземців та осіб без громадянства під час в'їзду в Україну: Наказ МВС від 14.05.2018 р. №392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0869-18#Text>

12. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції. Закон України від 29.06.2023 р. № 3196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3196-20#Text>

13. Про прикордонний контроль: Закон України № 1710-VI від 05.11.2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17#Text>

14. Результати конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку». Донецький державний університет управління, Міжнародна науково-практична конференція. м. Маріуполь, 11.10.2020. URL: <https://eduspace.mu.edu.ua/2020/10/11/rezultati-konferencii-strategichnij-potencial-derzhavnogo-ta-teritorialnogo-rozvitku/>

15. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за 2019 рік. НАЗЯВО. Київ, 2020. 244 с.

16. Ткачова Н., Мартянова Р., Казанська О. Ризики нелегальної міграції через навчання як загроза національній безпеці. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Одеса. 2021. Вип. 21. С. 109–115. <https://doi.org/10.32843/rma2663-5240-2021.21.20>

17. Чумак В.В., Іванцов В.О. Особливості адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна*. 2022. Вип. 33. С. 209–214. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7508332>

18. Шаповалова О. Вступ-2023: навіть під час війни іноземні студенти вступають до українських університетів. LV.UA. *Дорослий погляд на світ*. 19.07.2023. URL: https://lb.ua/blog/olena_shapovalova/565964_vstup2023_navit_pid_chas_viyini.html

References

1. Martianova, R. (2020). Subjects and objects of the state management of migration processes in the field of combating illegal migration. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. Vol. 33, № 5. P. 96–103. <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.3.16> [in English].

2. Hrynkevych, O.S. (2013). Osvitnia mihratsiia v Ukraini ta sviti: instytutsiine seredovyshe ta napriamy derzhavnoho rehuliuвання [Educational migration in Ukraine and the world: environmental institutions and directions of state regulation]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*. Vyp. 3. S. 254–264 [in Ukrainian].

3. Hulak, O.V., Vysotskyi, V.M., & Slobodyaniuk, R.L. (2023). Osoblyvosti prytyahennia do administratyvnoi vidpovidalnosti v Ukraini inozemtsiv ta osib bez hromadianstva [Peculiarities of bringing foreigners and stateless persons to administrative responsibility in Ukraine]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka"*. № 1. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-1-8545> [in Ukrainian].

4. Dudchenko, M.O. (2013). Osoblyvosti navchannia inozemnykh studentiv u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy [Peculiarities of studying foreign students in higher educational institutions of Ukraine]. M.O. Dudchenko, A.F. Artemenko, L.Iu. Levchenko, K.V. Vasyliieva, Svyrydiuk V.B. *Svit medytsyny ta biolohii*. № 3(39). S. 158–160 [in Ukrainian].

5. Inozemni studenty v Ukraini. Ukrainyski derzhavnyi tsentr mizhnarodnoi osvity. Ministerstva osvity i nauky Ukrainy [Foreign students in Ukraine. Ukrainian State Center for International Education. Ministry of Education and Science of Ukraine] 30.01.2023. Retrieved from: <https://studyinukraine.gov.ua/uk/statistika/> [in Ukrainian].

6. Martianova, R.A. (2020). Nelehalna mihratsiia cherez navchannia – suchasni vyklyky dlia systemy derzhavnoho upravlinnia [Illegal migration through education is a modern challenge for the public administration system]. *Stratychichni potentsial derzhavnoho ta terytorialnoho rozvytku: materialy IV mizhnar. nauk.-prakt. konf. m. Mariupol, 09 zhovt. 2020 r. DonDUU*. Mariupol, S. 187–191. Retrieved from: <http://rp.dsum.edu.ua/bitstream/123456789/1901/1/187-191.pdf> [in Ukrainian].

7. MON zareiestruvalo rekordnu kilkist zaprosHEN dlia inozemnykh vstupnykiv. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. 08.02.2022 r. [MES registered a record number of invitations for foreign entrants]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/news/v-ukrayini-zareiestrovano-rekordnu-kilkist-zaprosHEN-dlya-inozemnih-vstupnykiv> [in Ukrainian].

8. Poriadok deklaruvannya ta reiestratsii mistsia prozhyvannia (perebuvannia): [The procedure for declaring and registering the place of residence (stay)]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07.02.2022 r. № 265. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
9. Poriadok orhanizatsii naboru ta navchannia (stazhuvannia) inozemtsiv ta osib bez hromadianstva. [Procedure for organizing the recruitment and training (internship) of foreigners and stateless persons]. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 01.11.2013 r. № 1541. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2004-13#n21> [in Ukrainian].
10. Poriadok oformlennia, vydachi, obminu, skasuvannia, peresylannia, vyluchennia, povernennia derzhavi, vyznannia nediisnoi ta znyschennia posvidky na tymchasove prozhyvannia [The procedure for issuing, issuing, exchanging, canceling, forwarding, withdrawing, returning to the state, invalidating and destroying a temporary residence permit]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.04.2018 r. № 322. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
11. Poriadok provedennia pidrozdilamy orhaniv okhorony derzhavnogo kordonu Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy protsedury zdiisnennia kontroliu druhoi linii inozemtsiv ta osib bez hromadianstva pid chas vizdu v Ukrainu [The procedure for carrying out procedures for the second line control of foreigners and stateless persons upon entry into Ukraine by units of the state border protection authorities of the State Border Service of Ukraine]. Nakaz MVS vid 14.05.2018 r. №392. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0869-18#Text> [in Ukrainian].
12. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia shchodo vdoskonalennia zakonodavstva u sferi mihratsii [On making changes to the Code of Ukraine on administrative offenses regarding the improvement of legislation in the field of migration]. Zakon Ukrainy vid 29.06.2023 r. № 3196-IX. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3196-20#Text> [in Ukrainian].
13. Pro prykordonnyi kontrol: Zakon Ukrainy № 1710-VI vid 05.11.2009 r. [On border control: Law of Ukraine No. 1710-VI dated November 5, 2009]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17#Text> [in Ukrainian].
14. Rezultaty konferentsii «Stratehichniy potentsial derzhavnogo ta terytorialnogo rozvytku». Donetskyy derzhavnyi universytet upravlinnia, Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia. m. Mariupol, 11.10.2020 [Results of the conference "Strategic potential of state and territorial development". Donetsk State University of Management, International Scientific and Practical Conference. Mariupol, October 11, 2020]. Retrieved from: <https://eduspace.mu.edu.ua/2020/10/11/rezultati-konferencii-strategichnij-potencial-derzhavnogo-ta-teritorialnogo-rozvitku/> [in Ukrainian].
15. Richnyi zvit Natsionalnogo ahentstva iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity za 2019 rik. NAZiA VO. Kyiv, 2020. 244 s. [Annual report of the National Agency for Quality Assurance of Higher Education for 2019. NAME. Kyiv, 2020. 244 p.] [in Ukrainian].
16. Tkacheva, N., Martianova, R., & Kazanska, O. (2021). Ryzyky nelegalnoi mihratsii cherez navchannia yak zahroza natsionalnii bezpetsi [Risks of illegal migration through education as a threat to national security]. *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini*. Issue 21. P. 109–115. <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2021.21.20> [in Ukrainian].
17. Chumak, V.V., & Ivantsov, V.O. (2022). Osoblyvosti administratyvnoi vidpovidalnosti inozemtsiv ta osib bez hromadianstva [Peculiarities of administrative responsibility of foreigners and stateless persons]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriia ekonomichna*. Vyp. 33. S. 209–214. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7508332> [in Ukrainian].
18. Shapovalova, O. (2023). Vstup-2023: navit pid chas viiny inozemni studenty vstupaiut do ukraïnskikh universytetiv [Admission-2023: even during the war, foreign students enter Ukrainian universities]. *Doroslyi pohliad na svit – An adult view of the world*. 07.19.2023. Retrieved from: https://lb.ua/blog/olena_shapovalova/565964_vstup2023_navit_pid_chas_viyini.html [in English].